

การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

(O37)

กรมส่งเสริมการเกษตร

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
ผลบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ชื่อกระบวนการ/งาน : กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ตามแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1. ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

นับตั้งแต่ในช่วงต้นปี 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ทวีความรุนแรงและขยายขอบเขตไปในหลายประเทศทั่วโลกอย่างรวดเร็ว จนทำให้เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศให้เป็นการแพร่ระบาดครั้งใหญ่ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกในภาพรวม และก่อให้เกิดความผันผวนรุนแรงในตลาดการเงินโลก ทำให้เศรษฐกิจในหลายประเทศในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 หดตัวต่อเนื่องจนเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและหลายประเทศขยายตัวต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ สำหรับเศรษฐกิจไทย ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่รุนแรงมากขึ้น เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติส่งผลให้ภาคบริการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบรุนแรง จากการดำเนินมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวดและจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกัน ภาคการส่งออกยังได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญ รวมทั้งการปิดเส้นทางขนส่งในบางประเทศและการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิต โดยผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องทำให้สภาพคล่องทางธุรกิจประสบปัญหาการผลิตและการลงทุนลดลง และส่งผลกระทบต่อภาคการจ้างงานและรายได้ของครัวเรือน ซึ่งทำให้กำลังซื้อภายในประเทศปรับตัวลดลง ในขณะเดียวกัน การใช้จ่าย ภายในประเทศยังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคและมาตรการควบคุมและป้องกัน การระบาด โดยการปิดสถานประกอบการต่าง ๆ นอกจากนี้เศรษฐกิจไทยยังมีแนวโน้มที่ต้องเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงซ้ำเติมจากสถานการณ์ภัยแล้งที่มีแนวโน้มรุนแรงและส่งผลกระทบต่อผลผลิตและรายได้ภาคเกษตร

ผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้ส่งผลอย่างรุนแรงต่อภาคเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลต้องเร่งรัดออกมาตรการสำคัญเพื่อเยียวยาและบรรเทาผลกระทบให้แก่ประชาชน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้เป็นกรณีฉุกเฉินที่จะต้องเร่งดำเนินการดูแล และเยียวยาผลกระทบ จากโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีการออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการ

ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2563 เพื่อดำเนินการ ใน 3 กลุ่มแผนงาน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหา การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงิน 45,000 ล้านบาท กลุ่มที่ 2 แผนงาน หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงิน 555,000 ล้านบาท และกลุ่มที่ 3 แผนงานหรือโครงการ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงิน 400,000 ล้านบาท ประกอบด้วย แผนงาน 3.1 พลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แผนงานหรือโครงการลงทุน และกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพ และยกระดับการค้า การผลิตและการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ท่องเที่ยวและบริการ แผนงาน 3.2 ฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ โดยการส่งเสริมตลาดสำหรับผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของธุรกิจชุมชนที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว หรือภาคบริการอื่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน การจัดหาปัจจัยการผลิตและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และชุมชน รวมทั้งการสร้างการเข้าถึงช่องทางการตลาด พร้อมทั้งยกระดับ มาตรฐานคุณภาพ และมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน แผนงาน 3.3 ส่งเสริมและกระตุ้น การบริโภคภาคครัวเรือน และเอกชน รวมถึงการลงทุนต่าง ๆ ของภาคเอกชน เพื่อให้สภาวะการบริโภคและการลงทุน กลับเข้าสู่ระดับปกติได้โดยเร็ว และแผนงาน 3.4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนกระบวนการผลิต เพื่อการพัฒนาประเทศ ในระยะต่อไป

แผนงาน/โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ มีดังนี้

1. โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด (สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร)
2. โครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service) (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย)
3. โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร)
4. แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ของสำนักงานเกษตรจังหวัด (กลุ่มโครงการและงบประมาณ กองแผนงาน)

ที่มา : คู่มือการเสนอโครงการและแนวทางการรับและเบิกจ่าย ภายใต้แผนงาน/โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมตามบัญชีท้าย พ.ร.ก. ให้อำนาจกระทรวงการคลัง กู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563ข้อมูล ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564

2. วิธีดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงกระบวนการงานการจัดซื้อจัดจ้าง ตามแผนงาน หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

ตารางที่ 1 วิธีดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลา
1	ผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง เช่น กำหนดเงื่อนไขประกวดราคามีลักษณะเป็นการกีดกันผู้เสนอราคารายย่อย การแจ้งให้เสนอราคาเจาะจงเฉพาะร้านค้าที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน มีแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน 2. กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จะใช้อย่างรอบคอบครอบคลุม และเปิดกว้าง 3. กำหนดให้มีการสืบราคาอย่างน้อย 3 ร้าน ถ้าไม่ครบต้องระบุเหตุผล 	ไตรมาสที่ 1 - 3
2	คณะกรรมการตรวจรับไม่ได้ตรวจนับพัสดุที่ส่งมอบจริง	แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนัก/กองอื่น หรือผู้ที่มีความรู้/ความชำนาญเข้าร่วม เป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ	ไตรมาสที่ 2 - 4
3	การส่งมอบพัสดุให้กับกลุ่มเป้าหมายไม่ครบถ้วนจำนวนตามที่จัดซื้อพัสดุจริง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ในการส่งมอบพัสดุ ขอให้กลุ่มเป้าหมายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานตามแบบฟอร์มการรับปัจจัยการผลิตด้วย 2. มีการตรวจสอบรายชื่อกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับปัจจัยการผลิต ว่ารายชื่อตรงกันหรือไม่ พร้อมทั้งยืนยันรายชื่อกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับปัจจัยการผลิตด้านพืช (กรณีเป็นโครงการบูรณาการ) ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร 	ไตรมาสที่ 2 - 4

ตารางที่ 1 วิธีดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลา
4	วัสดุ อุปกรณ์ที่จัดซื้อ มีคุณภาพไม่เหมาะสมตรงกับคุณลักษณะที่กำหนด แต่ 'ไม่' ได้มาตรฐาน ใช้ประโยชน์ได้ 'ไม่'คุ้มค่าตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. การจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์พืชสวน พ.ศ. 2562 2. การจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือรับรองเป็น “ร้านสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับรอง” พ.ศ. 2564 และประกาศกรมส่งเสริมการเกษตรเรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์พืชพืชผล ผลิตผล และผลพลอยได้ จากการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตร อย่างเคร่งครัด	ไตรมาสที่ 2 - 4

2. การดำเนินการจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ตามแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และจากผลการประเมินในช่วงระหว่างเดือนมกราคม 2564 – เมษายน 2564 ดังนี้

2.1 มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานโครงการ ที่มีแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน

2.2 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามคู่มือโครงการ พร้อมประสานงานกับเจ้าหน้าที่จังหวัดเพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จะใช้อย่างรอบคอบครอบคลุม และเปิดกว้าง และกำหนดให้มีการสืบราคาอย่างน้อย 3 ร้าน ถ้าไม่ครบต้องระบุเหตุผล

2.3 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่จังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนัก/กองอื่น หรือผู้ที่มีความรู้/ความชำนาญเข้าร่วม เป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ

2.4 กำหนดให้มีการตรวจรับตาม TOR และไม่มีการเปลี่ยนแปลงสัญญา

2.5 ในการส่งมอบพัสดุ ขอให้กลุ่มเป้าหมายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานตามแบบฟอร์มการรับปัจจัยการผลิตด้วยทุกครั้ง

2.6 มีการตรวจสอบรายชื่อกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับปัจจัยการผลิต ว่ารายชื่อตรงกันหรือไม่ พร้อมทั้งยืนยันรายชื่อกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับปัจจัยการผลิตด้านพืช (กรณีเป็นโครงการบูรณาการ) ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร

2.7 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่จังหวัดให้ดำเนินการจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้ใช้ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์พืชสวน พ.ศ. 2562 และประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือรับรองเป็น “ร้านสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับรอง” พ.ศ. 2564 และประกาศกรมส่งเสริมการเกษตรเรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์พืชพืชผลผลิตผล และผลพลอยได้ จากการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตร อย่างเคร่งครัด